

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

Шпіляревич В. В.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**для підготовки до семінарських/практичних занять
з навчальної дисципліни**

«КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ОСОБИ»

**для здобувачів заочної форми здобуття вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»,
спеціальності D8 «Право», ОПП «Право»**

Івано-Франківськ, 2025

Схвалено на засіданні кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права Навчально-наукового юридичного інституту (*Протокол № 3 від 16 жовтня 2025 року*).

Затверджено на засіданні Науково-методичної ради Навчально-наукового юридичного інституту (*Протокол № ____ від ____ _____ 2025 року*).

Шпіляревич В. В. Методичні вказівки для підготовки до семінарських/практичних занять з навчальної дисципліни «Кримінальні правопорушення проти особи» для здобувачів заочної форми здобуття вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право», спеціальності D8 «Право», ОПП «Право». Івано-Франківськ : Карпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2025. 13 с.

Методичні вказівки містять в собі основні питання, що виносяться на обговорення на семінарських заняттях, завдання для обов'язкового вивчення, практичні завдання та контрольні запитання. До кожної теми семінарського/практичного заняття наведено список рекомендованої літератури, який включає в себе список нормативно-правових актів, список теоретичних джерел та список судової практики.

Методичні вказівки призначені для викладачів та здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника при вивченні навчальної дисципліни «Кримінальні правопорушення проти особи».

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
СЕМІНАРСЬКІ/ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ.....	5
Семінарське/практичне заняття № 1 «КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ».....	5
Семінарське/практичне заняття № 2 «КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВОЛІ, ЧЕСТІ, ГІДНОСТІ, СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ».....	9
Семінарське заняття № 3 «МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА».....	13

ВСТУП

Підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право», спеціальності D8 «Право», які навчаються на ОПП «Право» передбачає ґрунтовне вивчення ними окремих навчальних дисциплін, однією з яких є «Кримінальні правопорушення проти особи».

Семінарські/практичні заняття є складовою освітнього процесу, при підготовці до яких здобувач вищої освіти повинен детально опрацювати відповідні нормативно-правові акти, які забезпечують охорону прав і свобод людини і громадянина, а також судової практики з метою забезпечення правильної характеристики та кваліфікації складів кримінальних правопорушень проти особи.

Метою проведення семінарських/практичних занять з навчальної дисципліни «Кримінальні правопорушення проти особи» є: засвоєння здобувачами вищої освіти теоретико-практичного матеріалу, який стосується характеристики складів кримінальних правопорушень проти особи, їх кваліфікуючих та особливо кваліфікуючих ознак; забезпечення правильної їх кваліфікації з урахуванням судової практики. До кожної теми семінарського/практичного заняття подано питання для обговорення, завдання для обов'язкового вивчення, практичні завдання, контрольні запитання, а також список літератури, яку здобувачам рекомендується опрацювати при підготовці до конкретного семінарського/практичного заняття.

Вивчення навчальної дисципліни «Кримінальні правопорушення проти особи» забезпечить оволодіння здобувачами відповідними знаннями з теоретичних положень щодо поняття та видів кримінальних правопорушень проти особи; особливостей практичного застосування норм закону України про кримінальну відповідальність в частині кримінально-правової характеристики кримінальних правопорушень проти особи; розмежування суміжних складів відповідних кримінальних правопорушень та особливостей їх кваліфікації.

СЕМІНАРСЬКІ/ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Семінарське/практичне заняття № 1

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ

I. Питання для обговорення:

1. Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації умисного вбивства (ст. 115 КК України).
2. Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації привілейованих видів умисного вбивства (ст. ст. 116-118 КК України).
3. Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації доведення до самогубства (ст. 120 КК України).
4. Кримінально-правова характеристика, особливості кваліфікації та розмежування умисних тілесних ушкоджень (ст. ст. 121, 122, 125 КК України).
5. Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації домашнього насильства (ст. 126-1 КК України).
6. Кримінально-правова характеристика, особливості кваліфікації та розмежування кримінальних правопорушень, пов'язаних із зараженням особи соціальними хворобами (ст. ст. 130, 131, 133 КК України).

II. Завдання для обов'язкового вивчення:

1. Проаналізуйте положення закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 7 грудня 2017 року № 2229-VIII.
2. Проаналізуйте положення Наказу МОЗ від 17 січня 1995 року № 6 «Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень».

III. Практичні завдання:

1. Письмово визначте критерії розмежування суміжних складів кримінальних правопорушень (відповідь обґрунтуйте):
  - а) п. 2 ч. 2 ст. 115 та ст. 117 КК України;
  - б) ст. 115 та ст. 120 КК України;
  - в) ч. 2 ст. 121 та ст. 115 КК України;
  - г) ст. 121 та ст. 122 КК України;
  - д) ст. 125 та ст. ст. 121, 122 КК України;
  - е) ст. 126 та ст. ст. 121, 122, 125 КК України;
  - є) ст. 126-1 та ст. 121, 122, 125, 126, 127 КК України;
  - ж) ст. 126 та ст. 127 КК України;
  - з) ч. 3 ст. 135 та ст. 115 КК України;
  - и) ст. 135 та ст. 136 КК України;
  - і) ст. 136 та ст. 139 КК України;
  - ї) ст. 139 та ст. 140 КК України;
  - й) ст. 140 та ч. 4 ст. 130 КК України;
  - к) ст. 140 та ст. 139 КК України;

л) ст. 141 та ст. ст. 142, 143, 144 КК України.

2. У вигляді таблиці зробіть порівняльний аналіз елементів (їх ознак) складів таких кримінальних правопорушень, як:

а) Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби (ст. 130 КК України);

б) Зараження венеричною хворобою (ст. 130 КК України).

IV. Контрольні запитання:

1. Дайте визначення поняттю «життя» особи.

2. Визначте початковий та кінцевий моменти життя особи.

3. Назвіть привілейовані види умисних тяжких тілесних ушкоджень.

4. Перелічіть кваліфіковані види умисного вбивства.

5. Дайте визначення поняттю «здоров'я» особи.

6. Перелічіть кримінальні правопорушення, які належать до групи кримінальних правопорушень проти життя особи.

7. На які групи поділяються кримінальні правопорушення проти здоров'я особи?

8. Хто є суб'єктом вчинення кримінального правопорушення «Залишення у небезпеці» (ст. 135 КК України).

Список рекомендованої літератури до теми:

I. Нормативно-правові акти:

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року № 995_015.

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року № 995_004.

3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року № 995_043.

4. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами від 11 травня 2011 року № .994_001_11.

5. Конвенція про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину від 4 квітня 1997 року № 994_334.

6. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР.

7. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341.

8. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 7 грудня 2017 року № 2229-VIII.

9. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 року № 2801-XII.

10. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 5 липня 2012 року № 5081_VI.

11. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 року № 6 «Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень».

12. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 30 липня 2020 року № 1726 «Про затвердження Порядку ведення обліку, звітності та епідеміологічного нагляду (спостереження) за інфекційними хворобами та Переліку інфекційних хвороб, що підлягають реєстрації».

13. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29 березня 2006 року № 179 «Інструкція з визначення критеріїв перинатального періоду живонародженості та мертвонародженості».

14. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 9 листопада 2020 року № 2559 «Порядок констатації та діагностичні критерії смерті мозку людини».

II. Теоретичні джерела:

1. Авраменко О. В. Стан сильного душевного хвилювання за кримінальним правом України : монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2009. 244 с.

2. Балабко В. В. Злочини проти життя та здоров'я особи: кримінальна відповідальність медичних працівників : монографія. Держ. вищ. навч. закл. «Нац. гірн. ун-т». Запоріжжя: Дніпровський металург, 2017. 287 с.

3. Бережний С. Умисні вбивства на замовлення: істрико-правовий аспект. *Слово Національної школи суддів України*. 2013. № 3 (4). С. 105–111.

4. Берило О. Г. Теоретичні аспекти кримінальної відповідальності за ненадання допомоги хворому медичним працівником : монографія. Гельветика, 2019. 224 с.

5. Бурдін В. М. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені в стані сильного душевного хвилювання : монографія. Львів: ПАІС, 2006. 200 с.

6. Гаркуша А. Г., Лень В. В. Побої і мордування у кримінальному праві та законодавстві : монографія. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 129 с.

7. Гураль Л. О. Відповідальність за заподіяння тілесних ушкоджень за кримінальним правом окремих зарубіжних держав. *Науковий Вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 4. С. 80–92.

8. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М. І. Хавронюка. К.: Ваіте, 2019. 288 с.

9. Забуга Ю. Ю., Соловійова В. С., Нестеренко І. В. Особливості кримінальної відповідальності за умисне вбивство, вчинене у стані сильного душевного хвилювання. *Форум права*. 2020. № 2. С. 102–113.

10. Зінченко І. О., Володіна О. О. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи : навч. посіб. ; за заг. ред. М. І. Панова. Харків : Право, 2019. 248 с.

11. Катеринчук К. В. Злочини проти здоров'я особи: проблеми кримінально-правової теорії та практики : монографія. Київ : Маслаков, 2018. 404 с.

12. Катеринчук К. В. Кримінально-правова охорона здоров'я особи: доктринальні, законодавчі та правозастосовчі проблеми : дис. док. юрид. наук. Київ : Університет державної фіскальної служби України, 2019. 559 с.
13. Корогод С. В., Примаченко В. Ф. Кримінальна відповідальність за умисне вбивство, поєднане із зґвалтуванням або сексуальним насильством : монографія. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 172 с.
14. Крайник Г. С., Коконос В. А. Доведення до самогубства: до питання кримінально-правового ренулювання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 300–304.
15. Крижановський О. М. Генезис кримінальної відповідальності за умисне вбивство, вчинене у співучасті, в українському законодавстві ХХ–ХХІ століть. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 5. С. 178–181.
16. Лахова О. В. Кримінальна відповідальність за заподіяння умисних легких тілесних ушкоджень, побоїв, мордування : дис. ... канд. юрид. наук. Дніпро : Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, 2017. 212 с.
17. Литвин І. Відмежування залишення в небезпеці від деяких суміжних складів злочинів. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 3. С. 227–231.
18. Микитчик О. В., Бабаніна В. В. Суб'єктивна сторона залишення в небезпеці. *Адвокат*. 2009. № 5 (104). С. 26–30.
19. Митрофанов І. І., Лисенко І. В. Нова ознака тяжких тілесних ушкоджень. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2019. № 21. С. 77–86.
20. Назимко Є. С., Пилипенко Є. О. Залишення в небезпеці: кримінально-правовий аспект : монографія, ДЮІ МВС України. Кривий Ріг; Харків : Колегіум, 2017. 244 с.
21. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. та допов. Київ : ВД «Дакор», 2018. 1360 с.
22. Остапенко Л. Відмежування умисного вбивства від завідомого залишення без допомоги матір'ю своєї новонародженої дитини. *Підприємництво, господарство і право*. 2003. № 1. С. 113–117.
23. Плисюк Н. М. Розмежування умисного вбивства при перевищенні меж необхідної оборони або в разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця, і умисного вбивства у стані сильного душевного хвилювання. *Університетські наукові записки*. 2016. № 70. С. 107–116.
24. Сидоренко Є. В. Доктринальне та нормативне визначення поняття «умисне тяжке тілесне ушкодження». *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 5. С. 199–202.
25. Соларьова Д. В. До питання про використання соціальних мереж («груп смерті») як способу доведення до самогубства. *Молодий вчений*. 2017. № 10 (50). С. 704–707.

26. Сотула О. С. Умисне вбивство, вчинене за попередньою змовою групою осіб: питання удосконалення дефініції. *Науковий Вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 12. Том 2. С. 104–106.

27. Телефонко Б. М., Коваль Р. І. Кримінально-правова кваліфікація домашнього насильства в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 340–344.

28. Ус О. В. Деякі питання відповідальності за умисне вбивство, вчинене на замовлення. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11562/1/US_224-227.pdf.

29. Хашев В. Г., Крупко А. О. Окремі проблеми кваліфікації умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1254/1/29.pdf>.

30. Чабанюк В. Д. Кваліфікація сучасних проявів доведення до самогубства. *Науковий Вісник публічного та приватного права*. 2019. Випуск 1. Том 2. С. 197–204.

31. Шаблистий В. В., Коломієць В. Ю. Тілесне ушкодження як злочин проти життя та здоров'я людини за кримінальним правом України : монографія ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Шаблистого. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 164 с.

32. Шпіляревич В. В. Міжнародно-правові стандарти у сфері протидії домашньому насильству та їх вплив на кримінально-правову політику України. *Слово Національної школи суддів України*. 2021. № 1 (34). С. 140–152.

Семінарське/практичне заняття № 2

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВОЛІ, ЧЕСТІ, ГІДНОСТІ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ

I. Питання для обговорення:

1. Кримінально-правова характеристика, особливості кваліфікації та розмежування незаконного позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146 КК України) та захоплення заручників (ст. 147 КК України).

2. Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації торгівлі людьми (ст. 149 КК України).

3. Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти волі та гідності дітей (ст. ст. 148, 150, 150-1 КК України)

4. Кримінально-правова характеристика, особливості кваліфікації та розмежування зґвалтування (ст. 152 КК України) та сексуального насильства (ст. 153 КК України).

5. Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації домагання дитини для сексуальних цілей (ст. 156-1 КК України).

II. Завдання для обов'язкового вивчення:

1. Проаналізуйте положення Міжнародної Конвенції про боротьбу із

захопленням заручників від 17 грудня 1979 року № 995_087.

2. Проаналізуйте положення Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 16 травня 2005 року № 994_858.

III. Практичні завдання:

1. Письмово визначте критерії розмежування суміжних складів кримінальних правопорушень (відповідь обґрунтуйте):

а) ст. 150-1 та ст. 304 КК України;

б) ст. 15 – ст. 152 (ст. 153) та ст. 154 КК України;

в) ст. 152 та ст. 155 КК України.

2. У вигляді таблиці зробіть порівняльний аналіз елементів (їх ознак) складів таких кримінальних правопорушень, як:

а) Вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку (ст. 155 КК України);

б) Розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК України).

IV. Контрольні запитання:

1. Дайте визначення поняттям «воля», «честь» та «гідність» особи.

2. Дайте визначення поняттям «статева свобода» та «статева недоторканість» особи.

3. Що означає термін «торгівля людьми» (на основі аналізу положень Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 16 травня 2005 року № 994_858)?

4. Які діяння є обов'язковою ознакою об'єктивної сторони торгівлі людьми (на основі аналізу положень частини 1 статті 149 КК України)?

5. Назвіть види кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, які вчиняються спеціальним суб'єктом.

6. Що може виступати супутніми обставинами для констатації відсутності добровільної згоди особи на вчинення щодо неї дій сексуального характеру?

7. Назвіть види розпусних дій, що характерні для розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК України)?

8. Визначте момент закінчення кримінального правопорушення «Домагання дитини» (ст. 156-1 КК України).

Список рекомендованої літератури до теми:

I. Нормативно-правові акти:

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року № 995_015.

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року № 995_004.

3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року № 995_043.

4. Конвенція ООН про права дитини від 20 листопада 1989 року № 995_021.

5. Міжнародна Конвенція про боротьбу із захопленням заручників від 17 грудня 1979 року № 995_087.
6. Конвенція ООН про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами від 2 грудня 1949 року № 995_162.
7. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства від 25 жовтня 2007 року.
8. Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 16 травня 2005 року № 994_858.
9. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства від 25 жовтня 2007 року № 994_927.
10. Факультативний Протокол до Конвенції ООН про права дитини щодо торгівлі людьми, дитячої проституції і дитячої порнографії від 1 січня 2000 року.
11. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 року № 995_791.
12. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР.
13. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III.
14. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-08.
15. Закон України «Про протидію торгівлі людьми» від 20 вересня 2011 року № 3739-VI.

2. Теоретичні джерела:

1. Андрушко А. В. Безпосередній об'єкт торгівлі людьми : *Закарпатські правові читання* [матер. XII Міжнарод. наук.-практ. конферен. 29-30 квіт. 2020 р.]. Ужгород, 2020. С. 430–443.
3. Андрушко А. В. Об'єктивна сторона незаконного позбавлення волі або викрадення людини. *Часопис Київського університету права*. 2019. С. 302–314.
4. Андрушко А. В. Розмежування незаконного позбавлення волі або викрадення людини від захоплення заручників. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 6. Том 3. С. 48–52.
5. Андрушко А. В. Теоретико-прикладні засади запобігання та протидії злочинам проти волі, честі та гідності особи : монографія. Київ : Ваіте, 2020. 560 с.
6. Андрушко А. Проблеми кримінально-правової охорони честі та гідності особи. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 12. С. 268–272.
7. Дідківська Г. В., Кросондович В. А. Експлуатація дітей за Кримінальним кодексом України – позитивні риси та недоліки статті 150 КК України. *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика)*. 2017. Вип. 4-5 (8-9). С. 71–75.
8. Дудоров О. О. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (основні положення кримінально-правової характеристики) : *практ. порад.* Сєверодонецьк : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2018. 92 с.

9. Дудоров О. О., Задоя К. П. «Вік сексуальної згоди» у міжнародному праві, кримінально-правовій доктрині та Кримінальному кодексі України. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2019. Вип. 1. С. 75–94.

10. Дудоров О. О., Задоя К. П. Злочини проти статевої свободи та статевої моральності в проекті нового Кримінального кодексу України (нотатки на полях) : *Проблеми впровадження нового Кримінального кодексу в правову систему України* [матеріали міжнар. наук. конф. (м. Харків, 7 квіт. 2021 р.)] / редкол.: Ю. В. Баулін, Ю. А. Пономаренко, І. А. Вишневська ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Робоча група з питань розвитку кримін. права Коміс. з питань прав. реформи, Громад. орг. «Всеукр. асоц. кримін. права», Консулт. місія Європейського Союзу в Україні. Харків: Право, 2021. С. 145–150.

11. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) ; за ред. М. І. Хавронюка. К.: Ваіте, 2019. 288 с.

12. Качала І. І. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів проти честі та гідності особи. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. № 52. С. 248–252.

13. Корнієнко М. В. Концептуальні основи протидії насильницьким злочинам щодо дітей : монографія. Одес. держ. ун-т внутр. справ. Одеса : Одес. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 319 с.

14. Левченко Ю. О., Лобан Д. В. Кримінально-правова характеристика насильницьких злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дитини. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2021. № 2 (19). С. 26–33.

15. Лизогуб Я. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146 КК України): деякі проблеми кваліфікованого складу. *Право України*. 2008. № 10. С. 126–129.

16. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. та допов. Київ : ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

17. Наумова О. С. Кримінально-правова протидія злочинам проти волі особи (за статтями Розділу III Особливої частини КК України : дис. ... канд. юрид. наук. Київ : Інститут держави і права ім. В. М. Корецького, 2017. 245 с.

18. Орловський Б. М., Осодча І. А. Актуальні питання законодавчого врегулювання кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. *Правова держава*. 2021. № 43. С. 143–150.

19. Підгородинський В. М. Злочини проти честі та гідності особи (теоретичне порівняльно-правове дослідження) : дис. ... докт. юрид. наук. Одеса : Одеський державний університет внутрішніх справ, 2020. 424 с.

20. Радутний О. Е. Розбещення та розпусні дії за ст. 156 КК України в координатах правової визначеності. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2022. № 1 (17). С. 120–145.

21. Симоненко Н. О., Савченко А. В., Горбачевський В. Я. Кримінально-правова характеристика зґвалтувань : навч. посібник. К. : Національна академія внутрішніх справ, 2022. 90 с.

22. Федоров В. Проблеми кваліфікації незаконного позбавлення волі або викрадення людини. *Юридичний вісник*. 2018. № 3. С. 40–44.

23. Чугуніков І. Зґвалтування і сексуальне насильство та примушування до вступу в статевий зв'язок: проблеми розмежування. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 5. С. 280–287.

24. Шахова К. В. Аналіз міжнародного законодавства з питань протидії вчинення злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості. *Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка*. 2018. Вип. 2 (82). С. 128–139.

25. Юртаєва К. В. Системний аналіз кримінальної відповідальності за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, вчинені неповнолітніми. *Вісник Кримінологічної Асоціації України*. 2020. № 1 (22). С. 35–47.

Семінарське заняття № 3 **МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА**

Модульна контрольна робота проводиться письмово та включає завдання, сформульовані з питань, що наведені у Програмових вимогах для підготовки до здачі заліку з вибіркової навчальної дисципліни «Кримінальні правопорушення проти особи».